

FACTSHEET OVER DE
BRANCHEOPLEIDING

NCE Hovenier
Historisch Groen

Deze factsheet heeft uitsluitend betrekking op de brancheopleiding van het NCE.

ALLE INFORMATIE OP EEN RIJ

Niveau van de opleiding

De opleiding Hovenier Historisch Groen is gelijkwaardig aan MBO-4 niveau.

Het aanvangsniveau/eventuele vereiste vooropleiding/werkervaring

Instreamniveau voor de opleiding Hovenier Historisch Groen: MBO-niveau 3 of 4 met liefst ca. 2 jaar werkervaring in het onderhoud van groen. In bezit van een geldig Basis-VCA of bedrijfscertificaat met in persoonlijk veiligheidspaspoort aantoonbaar gevolgde cursussen en/of trainingen op gebied van persoonsveiligheid. Zodra de intake op de diploma's, werkervaring en verdere instroomvoorwaarden heeft plaatsgevonden, krijgt de belangstellende bericht of de inschrijving wordt geaccepteerd.

Behaalde kwalificaties

De opleiding wordt aangeboden als brancheopleiding. De student rondt de opleiding af met een branchediploma van het NCE. Dit diploma wordt algemeen erkend in de restauratiebranche. NCE-opleidingen worden binnen alle ERM-richtlijnen als een goede invulling voor de scholingseisen geaccepteerd. Een NCE-diploma heeft dus aantoonbare meerwaarde voor bedrijven, die bij de stichting ERM een erkenning willen gaan behalen en voor bedrijven, die reeds een ERM-erkenning hebben behaald.

Leerdoelen en uitkomsten

De opleiding is bedoeld voor erfgoedhoveniers, tuinbazen, vakbekwame hoveniers, medewerkers beleid groen erfgoed, beheerders van historische tuinen of parken en beheerders van openbaar groen, die werken aan onderhoud, herstel en aanleg van groen erfgoed. De gediplomeerden van deze opleiding hebben gedegen kennis om onderhoud, beheer en restauratie van historisch groen goed uit te voeren.

Duur van de opleiding/aanwezigheidsplicht

De brancheopleiding wordt in 8 blokken verspreid over 4 lesjaren gegeven. Het aantal lesdagen per blok varieert van 2 tot 6 dagen. De lesdagen worden steeds verspreid over enkele maanden gegeven. In totaal zijn er 30 lesdagen en 1 examendag. De student mag maximaal 3 lesdagen gedurende de gehele opleiding verzuimen. In het geval van uitzonderlijke omstandigheden kan het NCE mogelijk een regeling met de student treffen.

Lesuren

Het aantal lesuren per dag is 2 x 3,5 uur met een pauze van een half uur. De lesdag is van 9.00 tot 16.30 uur.

Studiebelasting

De studiebelasting is per huiswerkopdracht tussen de 8 en 16 uur afhankelijk van de omvang van het blok en van de aanwezige kennis en ervaring.

Opbouw van het lesprogramma

In de brancheopleiding is er veel aandacht voor kennis van uitvoering, beheer, organisatie en praktische vaardigheden. De blokken worden zoveel mogelijk op historische locaties gegeven. Op interactieve wijze wordt de lesstof van het blok verweven met de praktijk en de historie van de locatie.

Huiswerk-opdrachten en examen

De eerste twee blokken worden afgesloten met een theorie-toest, blok 3 t/m 8 met het maken van huiswerkopdrachten. Als alle blokken met een goed gevolg zijn afgelegd, vindt het examen plaats. Het examen bestaat uit een examenopdracht met een examengesprek.

Herkansen

De student kan het eindgesprek één keer opnieuw doen, binnen ca. 4 weken na de eerste beoordelingsdatum.

Vrijstellingen

Er worden geen vrijstellingen verleend.

Kosten

- De actuele prijs van de opleiding vindt u op de website www.erfgoedopleidingen.nl. Inbegrepen in de prijs is de lesstof van het NCE en koffie en thee.
- Tenzij anders aangegeven, zijn de kosten voor maaltijden (lunch of avondmaaltijd), eventuele excursies en mogelijke andere, extra zaken niet inbegrepen bij de prijs.
- De kosten voor alle benodigde gereedschappen zijn voor rekening van de student.

Evaluatie

Na afloop van de opleiding krijgen de studenten de mogelijkheid terugkoppeling op de opleiding in al zijn facetten (o.a. inhoud, docent, organisatie, locatie) te geven in een evaluatieformulier. Dit kan desgewenst anoniem. De terugkoppeling van de student kan (geanoniseerd) worden gebruikt voor aanpassingen in (facetten van) de opleiding.

THEORIETOETSEN

- HHG 1 – Introductie en organisatie historisch groen
 - HHG 2 – Ruimtelijke inrichting
- Voor HHG 1 en 2, beide 1 toets
(multiple choice/score: minimaal voldoende)

PRAKTIJKOPDRACHTEN EN EXAMEN

- Per blok les- en huiswerkopdrachten (score: minimaal per blok een voldoende)
- 1 examenopdracht gevolgd door een examengesprek (score: minimaal een voldoende)

OPBOUW OPLEIDING HOVENIER HISTORISCH GROEN

Hovenier Historisch Groen*

HHG 1 – Introductie en organisatie historisch groen

HHG 2 – Ruimtelijke inrichting

HHG 3 – Bomen en bouselementen

HHG 4 – Heesters en hagen

HHG 5 – Moestuin en boomgaard

HHG 6 – Borders, bloemperken en kuintplanten

HHG 7 – Stinzenplanten

HHG 8 – Gazons en graslanden

** Vanwege het seizoengebonden karakter van sommige blokken, worden de lessen HHG 1 t/m 8 niet in bovenstaande chronologische volgorde behandeld.*

BESCHRIJVING – RESTAURATIEVAKMANSCHAP HISTORISCH GROEN

Hieronder een beschrijving van de vakkennis en de vaardigheden van de Hovenier* Historisch Groen.

De **Hovenier Historisch Groen** is werkzaam in diverse functies binnen de erfgoedsector groen. Hij werkt aan het onderhoud, het herstel en de aanleg van groen erfgoed. Typisch voor Hovenier Historisch Groen is dat het een specialisatie is bovenop het vakmanschap van een vakbekwaam hovenier. De Hovenier Historisch Groen werkt op een groene historische locatie. Hij werkt zowel binnen als buiten, zodat weersomstandigheden een rol kunnen spelen bij de uitvoering. De Hovenier Historisch Groen is zich bewust van de bijzonderheden en geschiedenis van de groenaanleg waarin hij werkt. Hij is in zijn werkzaamheden eerder terughoudend dan voortvarend, observeert en kan minimaal 10 jaar terugkijken, maar ook vooruit. Hij voert werkzaamheden uit binnen de traditie en de eigenheid van iedere plek en houdt rekening met de continuïteit in het beheer. Hij geeft uitvoering aan het instandhoudingsplan, de beheervisie, werkplan/omschreven werkopdracht en hij gaat planmatig te werk. Hij gaat op zorgvuldige wijze om met de aanwezige historische materialen. De Hovenier Historisch Groen communiceert duidelijk met zijn opdrachtgever. Hij werkt met respect voor natuur en milieu.

** Overal waar hij staat, wordt ook zij bedoeld.*

VAKKENNIS

De beginnend beroepsbeoefenaar

a – Kennis

- Bezit kennis van de ontwikkelingsgeschiedenis van grachten en vijvers, sloten en watergangen, sprengen en opgelegde beken, bruggen, sluisen, stuwen, duikers en fonteinen, wegen en paden, grondlichamen en aardwerken, zichtlijnen, terrassen, padranden, hekwerken en poorten, priëlen en pergola's, tuinbeelden, vazen en meubilair.
- Bezit kennis van de belangrijkste soorten water- en oeverplanten en hun ecologie en beheer.
- Bezit kennis van de belangrijkste invasieve exotische waterplanten en wijze van regulering.
- Bezit kennis van de ontwikkelingsgeschiedenis van laanbomen, solitaire bomen en boomgroepen, parkbossen, houtwallen, houtsingels en hakhout en lei- en knobomen.
- Bezit kennis van de belangrijkste soorten en rassen van houtige gewassen en bijbehorende onderbegroeiing met hun toepassing.
- Bezit kennis van vermeerdering van plantmateriaal.
- Bezit kennis van bodemsamenstelling, bodemstructuur en waterhuishouding en voert op de juiste wijze groeiplaatsverbetering, bodemverbetering en bemesting uit.
- Bezit kennis van de belangrijkste soorten en rassen van parkheesters, rozen, klim- en leiplanten, hagen en loofgangen en hun toepassing.
- Bezit kennis van de ontwikkelingsgeschiedenis van fruitbomen en boomgaarden, lei- en klein fruit, moestuin, groente- en kruidenbedden, kassen en kweekbedden en snijbloemen.
- Bezit kennis van de belangrijkste soorten en rassen kruiden, snijbloemen, groenten en fruitbomen en hun toepassing.
- Bezit kennis van de belangrijkste soorten en rassen bollen, knollen, één- en tweejarige planten, vaste planten en kuipplanten en hun toepassing.

- Bezit kennis van de ontwikkelingsgeschiedenis van bollen, knollen, één- en tweejarige, vaste planten en kuipplanten, beheer van bloemperken, borders en winterberging.
- Bezit kennis van de belangrijkste soorten stinzenplanten en zijn begeleidende soorten, herkent specifieke groeiplaatsen en vegetatietypen en heeft kennis van vermeerdering.
- Bezit kennis van de ontwikkelingsgeschiedenis van stinzenplanten in samenhang met hun toepassing en beheer.
- Bezit kennis van de belangrijkste soorten grassen en graslandkruiden, herkent specifieke groeiplaatsen en vegetatietypen.
- Bezit kennis van de ontwikkelingsgeschiedenis van gazons en graslanden in samenhang met hun toepassing en beheer.

b – Brede kennis

- Bezit brede kennis van geschiedenis en herkomst van historisch plantensortiment.
- Bezit brede kennis over toepassing van (historisch) plantensortiment, materialen en technieken.
- Bezit brede kennis van historische geografische landschapontwikkeling en landgoederenzones.
- Bezit brede kennis van natuurwaarden binnen groen erfgoed en weet hoe deze binnen cultuurhistorisch beheer ontwikkeld en behouden kunnen worden.
- Bezit brede kennis van wet- en regelgeving en omgevingsrecht (Erfgoedwet, Wet natuurbescherming, regelgeving recreatieve activiteiten).

c – Inzicht

- Heeft inzicht in fondsen en subsidies (bijvoorbeeld SIM).
- Heeft inzicht in exploitatie, financiële middelen en bedrijfsvoering.
- Heeft inzicht in de planning van onderhoudswerkzaamheden.

VAARDIGHEDEN

De beginnend beroepsbeoefenaar

- Kan tuinstijlen herkennen en heeft inzicht in de ontwikkeling ervan.
- Kan een tuinhistorisch onderzoek en waardestelling lezen en interpreteren (met gebruik van de URL 6001 - Tuinhistorisch onderzoek).
- Kan een instandhoudingsplan (onderhouds-, herstel- en inrichtingsplan) interpreteren en hier op een planmatige wijze uitvoering aan geven.
- Kan aanvullende voorinformatie verzamelen en inventarisaties uitvoeren (opnamelijst URL 6010 - Hovenierswerk historische tuinen en parken, bijlage 1).
- Kan een kwalitatieve staat van aanleg en onderhoud opnemen en beoordelen.
- Kan de Routekaart monumentaal groen gebruiken.
- Kan inschatten wanneer deskundigen, specialisten en overheden moeten worden geconsulteerd.
- Kan een werkplan en begroting opstellen.
- Kan de uitvoeringsrichtlijn (URL 6010 - Hovenierswerk historische tuinen en parken) toepassen.
- Kan keuzes maken en vastleggen op basis van de restauratieladder.
- Kan een aanbesteding uitzetten en beoordelen en inhuur van derden begeleiden.
- Kan de inzet van materieel beoordelen en hiervoor de juiste voorzieningen treffen.
- Kan de tuindienst en vrijwilligers motiveren en aansturen.
- Kan openstelling en festiviteiten aansturen (informatievoorziening, protocol en draaiboek).
- Kan werken volgens planmatige aanpak: onderzoek-planvorming-uitvoering.
- Kan de technische staat van onderhoud van wegen, paden, waterpartijen en bouwkundige elementen beoordelen door visuele inspectie en onderzoek.
- Kan de juiste werkmethoden en technieken toepassen bij onderhoud en herstel van wegen en paden.
- Kan de juiste werkmethoden en technieken toepassen bij onderhoud en herstel van oevers, waterpartijen en aardwerken en voert werkzaamheden uit volgens de daarvoor geldende regelgeving.
- Kan de juiste technische voorzieningen toepassen voor een goede waterkwaliteit en waterhuishouding.
- Kan de juiste werkmethoden en technieken toepassen bij onderhoud en herstel van bouwkundige elementen, hierbij rekening houdend met specifieke uitvoeringsrichtlijnen.
- Kan Arbo-technisch verantwoord en volgens de vereiste vergunningen en voorschriften werken.

- Kan een juiste inschatting maken van vitaliteit en staat van onderhoud van bomen en bosclementen.
- Kan invulling geven aan de zorgplicht voor bomen en parkbossen passend binnen de tuinhistorische context.
- Kan de juiste boomsoorten en rassen toepassen ter vervanging van lanen, parkbossen en boomgroepen, gebaseerd op een tuinhistorische visie.
- Kan op ecologisch verantwoorde wijze werken.
- Kan de juiste voorbereidingen treffen voor uitvoer van werkzaamheden als boomverzorging, snoeien, dunnen en vervanging.
- Kan rozen, park- en bloemheesters toepassen op esthetische wijze, gebaseerd op een tuinhistorische visie.
- Kan de juiste soorten en rassen toepassen ter vervanging.
- Kan de juiste voorbereidingen treffen van werkzaamheden als scheren van topario en hagen, snoeien en vervangen.
- Kan de juiste technieken, gereedschappen en materialen toepassen bij het uitvoeren van werkzaamheden als snoeien van bomen, leifruit en klein fruit, kweken van snijbloemen en groente.
- Kan een moestuin of boomgaard inrichten en beplanten volgens een tuinhistorische visie.
- Kan beplanting toepassen op esthetische wijze, gebaseerd op een tuinhistorische visie.
- Kan de juiste technieken, gereedschappen en materialen toepassen bij het uitvoeren van werkzaamheden als inplanten van bloemperken en borders en verplanten van kuisplanten.
- Kan groeiplaatsen van stinzenplanten inventariseren en een waardering geven aan groeiplaatsen en vegetatietypen.
- Kan groeiplaatsen van grassen en graslandkruiden inventariseren.
- Kan bij herstel en aanleg van grasland de juiste samenstelling van soorten kiezen, gebaseerd op een tuinhistorische visie.

NRTO-keurmerk

Het Nationaal Centrum Erfgoedopleidingen voert sinds medio 2019 met trots het NRTO-keurmerk. Een onderwijsaanbieder met het NRTO-keurmerk voldoet aan hoge kwaliteitseisen en is hierop getoetst door een externe certificerende instelling. Het keurmerk geeft de studenten van alle NCE-opleidingen zekerheid rond algemene voorwaarden, een gedragscode en een gedegen klachtenregeling. Meer informatie over het NCE-lidmaatschap van de NRTO is te vinden op: www.erfgoedopleidingen.nl/nrto.

Hoewel dit factsheet met uiterste zorg is samengesteld, kunnen hieraan geen rechten worden ontleend.

Foto's: Arjen Veldt Fotografie en Ruurd Donkelaar.